

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1549/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.027/2021/8. számú jogegységi hatályú határozata, valamint a Kúria Pfv.VI.20.636/2022/18. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője útján (dr. Varga István ügyvéd) a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.027/2021/8. számú jogegységi hatályú határozata (a továbbiakban JPE határozat), valamint a Kúria Pfv.VI.20.636/2022/18. számú ítélete (a továbbiakban: felülvizsgálati ítélet) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, valamint a JPE határozat alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja és az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján. Az indítványozó szerint a támadott határozatok sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, E) cikkét, XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint 28. cikkét.
- [2] 2.1. Az ügy előzménye, hogy az indítványozó közbeszerzési eljárásban pályázatának érvénytelenítése miatt jogorvoslással élt, amit a Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: KDB) D.556/22/2006. számú határozata elutasított. Az indítványozó a KDB határozata bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte, amit elsőfokon a Fővárosi Bíróság 19.K.33.315/2009/8. számú ítéletével elutasított. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon a Fővárosi Ítéltábla járt el, amely az eljárását felfüggesztette, és előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett. Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) a 2012. október 18-i C-218/11. számú Édukövizig és Hochtief Construction AG kontra KDB ítéletében (ECLI:EU:C:2012:643) (a továbbiakban: C-218/11. sz. ítélet) foglalt állást az elé terjesztett kérdésekben. Ez alapján a

másodfokon – az időközben bekövetkezett jogszabályi változások miatt a Fővárosi Ítéltábla helyett – eljáró Fővárosi Törvényszék 3.Kf.649.954/2013/3. számú ítéletével a KDB és a Fővárosi Bíróság ítéletét részben megváltoztatta. Az indítványozó a másodfokú döntéssel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amely alapján eljárva a Kúria Kfv.II.37.667/2013/15. számú ítélete a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

- [3] Az indítványozó a Kúria ezen ítéletével szemben alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyet az Alkotmánybíróság 3037/2015. (II. 20.) AB végzésével visszautasított.
- [4] Az indítványozó a Fővárosi Törvényszék 3.Kf.649.954/2013/3. számú ítélete ellen perújítási kérelmet terjesztett elő a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 260. § (1) bekezdés a) pontja alapján. Álláspontja szerint az alapügyben eljáró bíróság nem vette figyelembe az EUB ítéletét. A perújítási kérelem alapján elsőfokon eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését mellőzte és a perújítási kérelmet 28.K.34.465/2014/4. számú végzésével elutasította. Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék 1.Kpkf.670.333/2015/7. számú végzése az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.
- [5] Az indítványozó e döntéssel szemben alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyet az Alkotmánybíróság 3250/2016. (XI. 28.) AB végzésével visszautasított.
- [6] 2.2. Az előzményi pert követően az indítványozó kártérítési keresetet indított a Fővárosi Törvényszékkal szemben. Az indítványozó érvelése szerint az EUB gyakorlata alapján a tagállam kártérítési felelősséggel tartozik a magánfeleknek okozott uniós jogsértésért, ha azt valamely állami szerv – így a végső fokon ítélező tagállami bíróság – idézte elő.
- [7] A kártérítési kereset alapján elsőfokon eljáró Székesfehérvári Törvényszék előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett, amely alapján eljárva hozta meg az EUB a 2019. július 29-i C-620/17. számú Hochtief Solutions AG Magyarországi Fióktelepe kontra Fővárosi Törvényszék ítéletét (ECLI:EU:C:2019:630) (a továbbiakban: C-620/17. sz. ítélet).
- [8] A Székesfehérvári Törvényszék 4.P.20.236/2019/16. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes Fővárosi Törvényszék az uniós jogot nyilvánvalóan figyelmen kívül hagyta, figyelemmel az EUB C-620/17. sz. döntésére, illetve mert nem teljes körűen vette figyelembe a C-218/11. sz. ítéletben foglaltakat. Ezért az alperes Fővárosi Törvényszék kártérítési felelősséggel tartozik az 1.Kpkf.670.333/2015/7. számú végzésével összefüggésben az indítványozónak okozott kárért.
- [9] Az indítványozó fellebbezése folytán a kártérítés iránti perben másodfokon eljáró Győri Ítéltábla Pf.IV.20.060/2020/13. számú ítélete az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta és az indítványozó keresetét elutasította. A másodfokú bíróság ítélete szerint az EUB C-620/17. sz. ítélete alapján is egyértelmű, hogy az uniós joggal nem ellentétes az a tagállami jog, amely nem teszi lehetővé a perújítást a tagállam

bíróságának korábban jogerőre emelkedett azon határozatával szemben, amely valamely ajánlatkérő határozatának megsemmisítése iránti kérelem tárgyában anélkül döntött, hogy kitért volna az EUB korábbi ítéletére. Hangsúlyozta, hogy a jogszabálysértések kiküszöbölésének eszköze a felülvizsgálat, míg a perújítás a tények megállapításával kapcsolatos jogsérelem orvoslását szolgáló rendkívüli perorvoslat. A per tárgyaként elbírált jogkérdés vonatkozásában nincs helye perújításnak, így nem vehető figyelembe még az azonos tényállású másik ügyben hozott, eltérő bírói álláspontot tükröző jogerős döntés vagy az utóbb megszületett jogegységi határozat sem.

- [10] A másodfokú bíróság ítélete az indítványozó mint felperes álláspontjára reagálva kifejtette, hogy a perújítás lehetősége az Alkotmánybíróság által alkotmányosértőnek minősített bírósági döntésekkel szemben azzal függ össze, hogy az egyedi bírósági döntést támadó alkotmányjogi panaszon keresztül, annak sikeressége esetén, az egyedi ügyben hozott jogerős bírósági döntés kötőerejének feloldása indokolt, amit a jogalkotó kifejezett rendelkezése tesz lehetővé. Az előzetes döntéshozatali eljárás ugyanakkor az uniós jog absztrakt jogértelmezésére irányul, tartalmilag nem irányul a bíróság döntésének értékelésére. A másodfokú bíróság ítélete hivatkozott a 3257/2020. (VII. 3.) AB határozatra. Eszerint a perújítás intézménye a régi Pp.-ben az anyagi jogerővel rendelkező határozatok ellen, több feltétel együttes fennállása esetén igénybe vehető rendkívüli perorvoslat, amely kivételes eszköz, mivel a jogerős határozatok megtámadhatatlansága a jogbiztonságot szolgálja. Így minden esetben a jogalkotó döntésétől függ, hogy jogerős határozat megtámadását milyen esetekben és milyen feltételek mellett teszi lehetővé. A másodfokú bíróság ítélete rámutatott arra is, hogy – a felperes álláspontjával ellentétben – a C-620/17. számú ítéletében az EUB nem tett olyan megállapítást, miszerint a perújítást lehetővé kellene tenni olyan bírósági döntésekkel szemben is, amelyek az EUB ítéletét megelőzően emelkedtek jogerőre, s így nem vették figyelembe az EUB döntésében foglaltakat. Megállapította, hogy a Fővárosi törvényszék 1.Kpkf.670.333/2015/7. számú végzése nem sérti az uniós jogot, a perújítási kérelem elbírálásához pedig nem szükséges előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése az EUB előtt.
- [11] Az indítványozó a másodfokú bíróság döntésével szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Az ez alapján eljáró Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.21.211/2020/6. számú végzése a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A Kúria végzése szerint az EUB ítélete a régi Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazása szempontjából olyan el nem bírált jogerős bírói határozatnak minősül, amely lehetővé teszi a perújítást. Értelmezése szerint a C-620/17. sz. ítéletből az következik, hogy a régi Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, perújításra okot adó jogerős bírói határozatok körébe beleértendő az EUB ítélete is.

- [12] 2. 3. A Kúria végzésével szemben a Fővárosi Törvényszék mint alperes jogegységi panaszt nyújtott be a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (2) bekezdésére alapján. A JPE határozat megállapította, hogy a jogegységi panasszal támadott Pfv.III.21.211/2020/6. számú végzés jogkérdésben eltért a Bírósági Határozatok Gyűjteményében is közzétett Kfv.IV.37.425/2012/8. számú határozattól, s az eltérés nem volt indokolt. A támadott végzést hatályon kívül helyezte és az eljárást tanácsot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A Kúria a bíróságokra kötelező jogértelmezésként megállapította, hogy az EUB előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatára hivatkozással perújításnak nincs helye.
- [13] Az indítványozó a JPE határozattal szemben alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyet az Alkotmánybíróság 3330/2023. (VI. 2.) AB végzésével visszautasított.
- [14] A JPE határozat alapján a Kúria felülvizsgálati tanácsa 2023. március 1-jén hozta meg a felülvizsgálati ítéletet. Az ítélet megállapította, hogy a perújítás feltételei nem álltak fenn az EUB indítványozó által hivatkozott döntései alapján, így az, hogy az alperes Fővárosi Törvényszék a perújítás megengedhetősége kérdésében az indítványozó kérelmét elutasította, nem minősül jogsértő magatartásnak. Nem sérült az uniós jog sem, mivel az indítványozónak lehetősége volt felülvizsgálattal élni, amelyet érvényesített is (egy másik perben). Az alperessel szembeni perben azonban ennek feltételei nem álltak meg. Az alperes Fővárosi Törvényszék az alapperben részletesen foglalkozott a C-128/11. sz. ítélet értékelésével, döntése indokolásában figyelembe vette annak tartalmát. Az, hogy az indítványozó az alperestől eltérően értelmezi az EUB ítéletét, kívül esik a kártérítési felelősséget megalapozó jogellenes magatartás keretein. Utalt az ítélet arra is, hogy az alapeljárásban a bíróság a szükséges mértékben teljesítette az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó kötelezettségét.
- [15] 3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a JPE határozat és a felülvizsgálati ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, E) cikke, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése alapján. A támadott döntések „ugyanis ellentétesek a bírói függetlenségnek az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésében tételezett, az EUSZ 2. cikkével és EU Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett tartalmával, az EUMSZ 267. cikkével, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt egyezmény [...] 6. és 13. cikkében megfogalmazott követelményekkel” az indítványozó szerint.
- [16] Az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 24. § (1) bekezdés c) pontja és 42. § (1) bekezdése értelmezésével „alkotmányos követelményként

foglalmazza meg azt, hogy a Bszi. nevezett szabályai nem legitimálhatják az európai uniós jog jogegységi panasz határozatokkal való felülírását”.

- [17] Az indítványozó kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság „az Alaptörvény E) cikkére tekintettel alkalmazandó uniós jog értelmezése céljából kezdeményezze az Európai Unió Bíróságának [...] előzetes döntéshozatali eljárását”.
- [18] 3.1. Az indítványozó érvelése szerint az Alaptörvény E) cikkének sérelmére vezet az, hogy a JPE határozat és a Kúria ítélete kiüresíti a magánszemélyek azon jogát, hogy az uniós jog által megállapított jogokra alapított igényüket érdemben vizsgálják a bíróságok az uniós jog fényében. A támadott határozatok ellentétesek az uniós jog hatékony végrehajtásának követelményével és aláássák az uniós jog elsőbbségét. Az indítványozó szerint a támadott bírósági határozatok ellentétesek továbbá az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével és az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 4. és 19. cikkével, továbbá az Európai Unióról Működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikkével és az EJEE 6. és 13. cikkével. Ugyanezen okokból sértik az Alaptörvény XXVIII. cikkét az E) cikkel összefüggésben.
- [19] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének és ezzel összefüggésben E) cikkének és 28. cikkének sérelmére vezet, ha „a tagállami bíróságok nem követik az EUB határozatait, vagy az azokban deklarált uniós jog teljes érvényesülését egy túlhajtott formalizmussal akadályozzák”. Az indítványozó szerint a hivatkozott alaptörvényi rendelkezések alapján ugyanis „a bíróságok kötelesek az Alaptörvény E) cikke szerinti, Magyarország uniós tagságából fakadó követelményeket is figyelembe venni. Ennél fogva az uniós jog követelményeivel konform jogértelmezés egyben része az Alaptörvény 28. cikkének, és ezen keresztül az Alaptörvény XXVIII. cikke szerinti tisztességes eljáráshoz és hatékony jogvédelemhez való jognak is”.
- [20] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és ezen keresztül E) cikke sérelmére vezet az indítványozó szerint az is, „ha a tagállami bíróságok az előzetes döntéshozatali eljárás során meghozott iránymutatást nem tartanák tiszteletben, akkor elveszítené az értelmét az előzetes döntéshozatali eljárás maga, mindez pedig csorbítaná a hatékony jogorvoslatot és a törvényes bíróhoz való jogot”. Az indítványozó álláspontja szerint a JPE határozat figyelmen kívül hagyott egy másik peres eljárásban kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásban született EUB határozatot [C-602/17. sz. ítélet], ezzel megkérdőjelezte az uniós jog elsőbbségét és hatékony végrehajtását. „Ezt az uniós joggal és különösen a C-620/17. és C-362/18. számú EUB határozatokkal ellentétes és helytelen jogértelmezést vette a Felülvizsgálati Ítélet alapjául a Kúria felülvizsgálati eljárásban eljáró tanácsa” az indítványozó szerint. A JPE határozat azért is sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, mert az „az uniós jog elsőbbségének kérdését átformálta a Kúria korábbi gyakorlatától való eltérés kérdésévé, és ezzel saját joggyakorlatát, illetve annak egységességét az uniós jog hatékony érvényesítésének követelménye elé helyezte, és ezzel megsértette az EUSZ

4. cikk (3) bekezdésében foglalt követelményt és az EUMSZ 267. cikkében foglalt eljárás hatékonyságának követelményét”. Az indítványozó szerint a Bszi. 24. § (4) bekezdés c) pontja és 42. § (1) bekezdése nem járhat az Alaptörvény E) cikkének és az azon keresztül értelmezett XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével és az uniós jog elsőbbségének tagadásával.

[21] 3.2. Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sérti az is, hogy a JPE határozat és az azt meghozó tanács eljárása összeegyeztethetetlen a bírói függetlenséggel. Az indítványozó úgy véli, hogy a jogegységi panasz eljárásban hozott határozat megtiltja, hogy a bíróságok önállóan vizsgálhassák meg a nemzeti jog és az uniós jog összeegyeztethetőségét. Az indítványozó ebben az összefüggésben hivatkozott arra, hogy analógia állapítható meg a Kúria jogegységi határozatai és az alkotmánybírósági határozatok között: egyik sem foszthatja meg a bíróságokat attól, hogy maguk vizsgálhassák meg a nemzeti jog és uniós jog konformitását. Annak érdekében, hogy a Bszi. 42. § (1) bekezdése ne vezethessen ilyen értelmezésre, kéri az indítványozó, hogy az Alkotmánybíróság állapítson meg alkotmányos követelményt. Az indítványozó szerint „a jogegységi panasz eljárásban meghozott határozat, amely kötelező erejű az alsóbb fokú bíróságokra, olyan közvetett befolyást jelent, ami a fent említett követelményekkel nem egyeztethető össze, ugyanis azon túl, hogy maga a kúriai jogegységi panasz eljárás intézményi keretei és kialakítása is önmagában az igazságszolgáltatási alapjogok kiüresedéséhez vezethet, a konkrét eljárás lényegesen korlátozza az EUB ítéletében foglaltaknak megfelelő ítélet önálló meghozatalát, ami kétségessé teszi a bíróságok önálló és független döntéshozatalának lehetőségét”.

[22] Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy az EUB gyakorlata alapján egy tagállami bíróság ítéleteinek kötelező hatálya nem járhat azzal a következménnyel, hogy megvonja vagy korlátozza az ítélkező bírói fórum előzetes döntéshozatali kérelem előterjesztéséhez való jogát. Nem zárhatja ki továbbá azt sem az indítványozó szerint, hogy „a korábbi, kötelező hatállyal bírói döntéstől vagy a jogegységi határozattól eltérő döntést hozzon [...], amennyiben úgy ítéli meg, hogy az nem felel meg az uniós jognak”. Ebből következően a Kúria korábban közzétett döntéseiben vagy a jogegységi határozatokban, így a JPE határozatban foglalt, az uniós jog alkalmazását érintő jogértelmezés nem lehet kötelező az eljáró bírói fórumra nézve, ha az ellentétes az EUB korábbi határozatával. Az eljáró bírósági tanács ugyanis az indítványozó álláspontja szerint csak akkor térhet el EUB döntésétől, ha előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményez.

[23] 3.3. A támadott bírósági döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését azért is, mert a Kúria döntést hozó két tanácsa mellőzte előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését az indítványozó kérelmére, ezzel megvonta az indítványozótól a törvényes bíróhoz való jogot, illetve a tisztességes eljáráshoz és

hatékony jogorvoslathoz való jogát is megsértette. Az indítványozó szerint az eljárás bíróságok nem is indokolták meg az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének mellőzését. Ez azért is sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát, mert a végső fokon eljáró bíróság köteles az EUB-hez fordulni, amennyiben az uniós jog értelmezése felől kétsége merül fel. Az indítványozó szerint a JPE határozat valamennyi bíróságra kötelező erővel tett a C-620/17. és C-362/18. számú EUB határozatokkal ellentétes megállapításokat. Az indítványozó szerint azért lett volna szükséges az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése, mert annak megállapítására lett volna szükség, hogy nem pusztán a perújítási kérelem megtagadása a per tárgya, hanem az alapperben elkövetett uniós jogsértés.

- [24] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését is sérti az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének mellőzése, mivel „így nem keletkezhetett olyan EUB-döntés, amely a Kúria esetleges kétségeit végérvényesen eloszlatva és valamennyi bíróságra irányadóan adott volna választ a Kúria számára nem egyértelmű értelmezésű uniós jogi kérdésekre”.
- [25] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria az általa hivatkozott EUB döntésekkel ellentétes álláspontra helyezkedett, és ennek ellenére nem kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárást, ami sérti az Alaptörvény E) cikkét.
- [26] 3.4. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sérti az indítványozó szerint az is, hogy a támadott bírósági döntések nem merítették ki kérelmét és „csak a [rég]i Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel vizsgálta a perújítás megengedhetőségét, a [rég]i Pp. 262/A. §-ára alapított perújítással analóg perújítással külön már nem foglalkoztak”. Álláspontja szerint előzetes döntéshozatali eljárásra analógiaként alkalmazható az Alkotmánybíróság döntése esetére a régi Pp.-ben szabályozott perújítás.
- [27] A tisztességes eljáráshoz való jogot sérti az is az indítványozó szerint, hogy a JPE határozat a C-620/17. sz. ítéletben foglaltakat „rendkívül szelektíven értelmezte, és abból pusztán néhány bekezdést ragadott ki, ennél fogva a határozat tartalma a jogbiztonságot és a hatékony jogorvoslathoz való jogot sértő módon infrapetita tartalmú”. Ez ellentétes a hatékony bírói jogvédelem követelményével, illetve azzal, hogy a bírói út ne csak formálisan érvényesüljön. Az indítványozó szerint „különösen a bírósághoz fordulás jogából, mint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog egyik részjogosítványából következik, hogy az esetleges kereseti kérelmet is érdemben meg kell vizsgálni, ha az elsődleges kereseti kérelemnek a bíróság nem adna helyt”.
- [28] A JPE határozat nem terjedt ki valamennyi releváns érvényesített jogalapra, amelyek a keresetet külön is megalapozták. A felülvizsgálati ítélet pedig „infrapetita határozat, az [i]ndítványozó kereseti kérelme és annak jogalapja tehát nem került elbírálásra, mely sérti az [...] Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített jogát és az Alaptörvény 28. cikkét is”.

- [29] 3.5. Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sérti az is, hogy a jogegységi panasz nem volt befogadható, így a jogegységi panasz eljárásnak nem volt törvényes alapja. A jogegységi panasz eljárásban „a jogegység hiányát bizonyítandó csak olyan eljárásokban hozott ítéletre történt hivatkozás, amelyben az uniós jog semmilyen szerepet nem játszott”. Mivel a felhívott ügyekben nem volt uniós jogi összefüggés, így azokra nem is lehetett volna hivatkozni a jogegységi panasz eljárásban. Ezzel elvonta az indítványozót törvényes bírójától, ami miatt nemcsak törvényellenes, hanem alkotmányosértő is a JPE határozat.
- [30] 3.6. Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sérti a támadott felülvizsgálati ítélet azért is, mert „a felülvizsgálati eljárás különböző szakaszaiban eltérő összetételű tanács” járt el, ami sérti a törvényes bíróhoz való jogát. A Kúria felülvizsgálati eljárásában és a JPE határozat alapján megismételt eljárásban tartott tárgyaláson, illetve a felülvizsgálati határozat meghozatalában eltérő összetételű tanácsok jártak el. „Az eljáró tanács összetételének eshetőlegessé válása és a határozatot hozó tanács »89. percben történő becserélése« egyúttal a közvetlenség elvét is [...] sérti” az indítványozó szerint. Az indítványozó szerint kiüresíti a törvényes bíróhoz való jogot az is, hogy a Kúria jogegységi panasz tanácsának ad hoc jellegű az összetétele, és hogy nincsen belső szignálási rendje.
- [31] 3.7. Az indítványozó az Alkotmánybíróság 22/2016. (XII. 5.) AB határozatára hivatkozással indítványozta előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.
- [32] 3.8. Az indítványozó később indítvány kiegészítést is előterjesztett, amelyben a JPE határozat alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja és az Abtv. 26. § (1) és – ahogy az indítvány fogalmazott: „a biztonság kedvéért” – (2) bekezdése alapján is. Kérelmét azzal indokolta, hogy az Ügyrend módosítása miatt új joggyakorlat kialakítása várható az Alkotmánybíróság részéről.
- [33] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a alapján elsőként azt vizsgálta, hogy az egyes indítványi kérelmek megfelelnek-e az Abtv. és az Ügyrend szerinti befogadási feltételeknek.
- [34] 4.1. Az indítvánnyal támadott felülvizsgálati ítéletet az indítványozó ügyvédje 2023. május 2-án vette át, az alkotmányjogi panaszt 2023. július 3-án, határidőben nyújtotta be. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségek kimerítése után terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [35] Az indítvány JPE határozat alkotmányossági vizsgálatára irányuló részét illetően az Alkotmánybíróság a következőket vette figyelembe. „Az Alkotmánybíróság 3437/2022. (X. 28.) AB végzésében rögzítette, hogy a jogegységi panasz eljárás *sui generis* eljárás, melyet lezáró érdemi döntés alkotmányjogi panasszal támadható

(Indokolás [16]). Az Alkotmánybíróság a 3187/2022. (IV. 22.) AB végzésében arra a következtetésre jutott, hogy miután a jogegységi panasz alapján indult eljárásban a jogegységi panasz tanács a támadott határozatot egészében vagy részben hatályon kívül helyezheti és a Kúriát új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ezért a jogegységi panasz eljárás joghatása az alkotmányjogi panaszok elbírálása (azaz az Alkotmánybíróság hatásköreinek gyakorlása) szempontjából hasonló a felülvizsgálati eljáráshoz (Indokolás [22]). Az Alkotmánybíróság Ügyrendje 32. § (3) bekezdése szerint az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján alkotmányjogi panasz benyújtásának nincs helye, ha a Kúria a felülvizsgálati kérelmet, illetve indítványt még nem bírálta el” {3055/2023. (II. 8.) AB végzés, Indokolás [3]}.

- [36] Az Alkotmánybíróság 3055/2023. (II. 8.) AB végzésében utalt arra, hogy abban az esetben, ha az indítványozók utóbb a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának döntését követően, annak átvételéhez képest határidőben ismételten előterjesztik alkotmányjogi panaszukat immáron a Jogegységi Panasz Tanács döntésével szemben, mely alkotmányjogi panasz egyben a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletére, illetőleg az ítélet meghozatala során alkalmazott jogszabályi rendelkezésre is kiterjed, az alkotmányjogi panasz az Ügyrend 32. § (4) bekezdése értelmében nem minősül majd elkésettnek (Indokolás [5]).
- [37] A JPE határozat ellen az indítványozó által előterjesztett indítványt az Alkotmánybíróság 3330/2023. (VI. 21.) számú végzésével az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja és 32/B. § (3) bekezdése alapján, arra tekintettel utasította vissza, hogy az indítvány benyújtásakor az jogegységi eljárás még folyamatban volt. Az ismételten előterjesztett indítvány az Ügyrend 32. § (4) bekezdése értelmében nem minősül elkésettnek.
- [38] 4.2. Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [39] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett ítéletekkel zárult ügyben felperes volt, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A jogi személy indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [40] Az indítványozó egyes kérelmei nem felelnek meg az Abtv. 27. §-ben foglalt egyes követelményeknek.
- [41] Az indítványozó azon kérelme, miszerint az Alkotmánybíróság állapítson meg alkotmányos követelményt a Bszi. 42. § (1) bekezdésének értelmezésére, nem felel

meg az Abtv. 27. §-ában foglalt követelményeknek, mivel nem bírói döntés vizsgálatára irányul. Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó nem állította a Bszi. 42. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, hanem olyan jogkövetkezmény alkalmazását kezdeményezte (alkotmányos követelmény), amelyre kizárólag hivatalból, az indítvány elutasítása mellett van lehetőség. Az indítvány ezen eleme tehát nem felel meg az Abtv. 27. §-ának, de tartalmilag az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszként sem értékelhető. Az indítvány azon elemét illetően, amely a jogegységi panasz eljárás törvényességi vizsgálatára irányul (a jogegységi panasz eljárásnak nem volt törvényes alapja, mivel nem volt befogadható), ugyancsak nem felel meg az Abtv. 27. § szerinti feltételeknek. Az indítvány ezen eleme ugyanis nem állít alaptörvény-ellenességet, csupán törvényellenességet.

- [42] Az indítvány azon eleme kapcsán, hogy az Alkotmánybíróság kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást az EUB előtt, az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján folytatott eljárásban kizárólag az általa alaptörvény-ellenesnek vélt bírói ítélet megsemmisítését kezdeményezheti, előzetes döntéshozatali eljárás megindításának indítványozására nincs lehetősége {ld. 3165/2014. (V. 23.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [43] 4.3. Az indítványban foglalt egyes kérelmek az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt követelményeknek nem felelnek meg az alábbiak szerint.
- [44] Az indítvány pontosan megjelölte a támadott bírósági döntéseket (felülvizsgálati ítélet és JPE határozat) és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, az általa vélt alaptörvény-ellenességet.
- [45] Ugyanakkor az indítványban hivatkozott Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével kapcsolatban az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépése után is fenntartotta korábbi gyakorlatát, amely szerint a jogállamiság elve önmagában nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani {lásd például: 3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [14]; 23/2016. (XII. 12.) AB határozat Indokolás [72]; 3306/2017. (XI. 24.) AB határozat, Indokolás [43]}. Az indítványozó a jogállamiság sérelmével összefüggésben nem állította sem a visszaható hatály, sem a kellő felkészülési idő sérelmét. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével kapcsolatos panaszleletet nem vizsgálhatta.
- [46] Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény E) cikkének sérelmére. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban arra mutat rá, hogy ezen rendelkezés nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak, így konkrét alapjogsérelmet sem alapozhat meg, ezért az erre alapított alkotmányjogi panasz benyújtására az indítványozónak nincs lehetősége {vö. 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [19]}.

- [47] Megállapítja az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó nem önállóan, hanem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkére, amely érvelés az eljárás során kizárólag e vonatkozásban vehető figyelembe {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [26]}.
- [48] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben az indítványozó nem adott elő érdemi indokolást. E tekintetben utal arra az Alkotmánybíróság, hogy a perújítás mint rendkívüli jogorvoslat kapcsán a jogorvoslathoz való jog sérelme nem vetődik fel, ha jogorvoslati jogát az alapperben, illetve a perújítás megengedhetőségéről rendelkező elsőfokú bírósági döntéssel szemben az indítványozónak lehetősége volt gyakorolni. Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy vonatkozó gyakorlata értelmében „az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog kizárólag a rendes jogorvoslatok tekintetében értelmezhető. [...] »Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe.«” {3071/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [14]}
- [49] 5. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [50] 5.1. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét illetően a JPE határozat jogértelmezését és annak felülvizsgálati ítéletben történt alkalmazását vitatta az indítványozó. Nevezetesen, hogy a perújítási okok törvényben meghatározott kógens szabályait ki kellett volna terjesztenie az EUB döntéseire, illetve, hogy a JPE határozattal elbírált végzés és a JPE határozatban hivatkozott korábbi kúriai döntés vonatkozásában a Kúria által vizsgált jogegység hiánya nem vethető fel.
- [51] Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben megállapította, hogy a perújítás lehetséges okainak kibővítésére a jogalkalmazónak nincs felhatalmazása, {ld. 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [29]}. Ebből következően a bíróság kötve van a jogalkotó által meghatározott perújítási feltételekhez, s analógia útján nem jogosult kiterjeszteni annak szabályozási körét az EUB döntésére, mivel az contra legem jogalkalmazáshoz vezetne {lásd például: 3543/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [52] 5.2. Az indítványozó kifogásolta, hogy a Kúria döntést hozó két tanácsa mellőzte előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését az indítványozó kérelmére, ezzel megvonta az indítványozótól a törvényes bíróhoz való jogot, és tisztességes

eljáráshoz és hatékony jogorvoslathoz való jogát is megsértette. Az indítványozó szerint az eljáró bíróságok nem is indokolták meg az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének mellőzését, ami azért is sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát, mert a végső fokon eljáró bíróság köteles az EUB-hez fordulni, amennyiben az uniós jog értelmezése felől kétsége merül fel

- [53] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság utal a 26/2015. (VII. 21.) AB határozatára, amelyben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az EUMSz. a tagállami bíróságok és az EUB között teremt kapcsolatot, a peres felek ugyan indítványozhatják előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, de az eljáró bírónak diszkrecionális joga van annak eldöntésére, hogy előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményez-e. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése a bíróság számára lehetőség, azonban az EUMSz. 267. cikk (3) bekezdése alapján, ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az EUB-hoz fordulni. Az Alkotmánybíróság azt is megállapította ezen határozatában, hogy azt a „bíróságot tekinti az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére köteles bíróságnak, amelynek ügydöntő határozata ellen nincs helye további hazai jogorvoslatnak” (Indokolás [26]); ugyanakkor az előterjesztési kötelezettséget nem tekinti automatikusnak és feltétlennek. A tagállami bíró mérlegelési jogkörébe tartozik tehát annak eldöntése, hogy előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményez, avagy sem.” (Indokolás [29]) Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az eljáró bíróság elutasító döntése az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséről csak indokolt döntésben lehetséges, ugyanis ennek hiánya felvetheti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét. (Indokolás [60]) Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezési kötelezettség tárgyában tehát az eljáró bíróság indokolt döntést köteles hozni {3082/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [36]–[37]; 3003/2017. (II. 1.) AB határozat, Indokolás [27]–[30]; 3142/2019. (VI. 13.) AB határozat, Indokolás [15]–[16]}.
- [54] Az indítvány nem tartalmaz olyan felvetést, amely alapján arra lehetne következtetni, hogy a Kúria indítvánnyal támadott döntései e követelménynek ne tennének eleget: az indítvány kizárólag az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének elmaradását vitatja.
- [55] 5.3. Az indítványozó szerint a tisztességes eljáráshoz való joga sérült azért is, mert a támadott bírósági döntések nem merítették ki kérelmét és csak a régi Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel vizsgálta a perújítás megengedhetőségét, a régi Pp. 262/A. §-ára alapított perújítással analóg perújítás lehetőségével külön már nem foglalkoztak.
- [56] Az indokolt bírói döntéshez való jog tekintetében az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást fogalmazza meg, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy

lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossggal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. „Önmagában az, hogy az indítványozó a számára hátrányos, de az egyébként megindokolt bírósági döntés érvelését tévesnek vagy jogellenesnek tartja, önmagában nem alkotmányossági kérdés, és nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének a megállapítására.” {3351/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [17]}

- [57] Az Alkotmánybíróság az itt ismertetett, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító kérelmek kapcsán megállapította, hogy azok a felülvizsgálati határozatban és a JPE határozatban kifejtett jogértelmezést támadják más-más aspektusból, az indítvány azok tartalmi kritikáját foglalja magában.
- [58] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben utal a bíróságok jogértelmezését támadó alkotmányjogi panaszok kapcsán kialakított következetes gyakorlatára, miszerint „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti superbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetőek ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]-[15]} Továbbá jelen ügyben is hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést tévesnek, magára nézve sérelmesnek tartja {lásd hasonlóan például: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]; 3215/2021. (V. 28.) AB végzés [21]–[22]}.
- [59] Az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy a jogalkalmazás egységének a biztosítását az Alaptörvény a Kúria, és nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe [25. cikk (3) bekezdés] utalja. Alkotmányjogi panasz alapján tehát általánosságban önmagában a bírói döntések közötti ellentmondás miatt, alapjogsérelem hiányában az Alkotmánybíróság nem vizsgálja felül az ítéleteket akkor sem, ha azokat a Kúria hozta {3269/2016. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [60] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.

- [61] 6. Az indítványozó azon kifogásával kapcsolatban, miszerint a felülvizsgálati eljárásban eljáró tanácsok összetétele változott az eljárás során, az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, figyelemmel ezzel összefüggésben kialakított gyakorlatára, hogy a törvényes bíróhoz való jog alapján nem kizárt a bíró személyének változása. Az Alkotmánybíróság több döntésében is azt állapította meg, hogy ha a bíró személye vagy az eljáró tanács összetétele a törvényi szabályok szerint megállapított rendben változott, illetve az ügyelosztási rendnek megfelelő tanács járt el az adott ügyben, a törvényes bíróhoz való jog sérelme nem állapítható meg.
- [62] A törvényes bíróhoz való jog alkotmányos elvéből semmiképpen sem következik az, hogy a bíró személye, vagy az eljáró tanács összetétele az eljárásra vonatkozó törvényi rendelkezések betartása mellett ne változhatna az eljárás során. Az indítványozó nem hivatkozott arra, hogy a Kúria ügyében eljáró tanácsa (Pfv.III., majd Pfv.VI.) nem a nyilvánosan elérhető ügyelosztási rendnek megfelelő összetételben járt el.
- [63] A törvényes bíróhoz való jog sérelme csak abban az összefüggésben vizsgálható, ha az ügyet megfelelő indokolás nélkül elvonják attól a bírótól (bírói tanácstól), akinek a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon érvényes ügyelosztási rend alapján el kellene járnia. „Az alapvető jogra vonatkozó alkotmányossági vizsgálat fókuszában az a kérdés áll, hogy történt-e olyan beavatkozás, jellemzően külső behatás a konkrét ügyben, amely érintette, befolyásolta az eljáró bíró személyét (az eljáró bíróságot, bírói tanácsot, esetleg annak összetételét), és ez a külső behatás nem igazolható, önkényes változást eredményezett az ügy elbírálásában [lásd például: 21/2014. (VII. 15.) AB határozat; 36/2013. (XII. 5.) AB határozat; 33/2012. (VII. 17.) AB határozat]. Az alapjogi kérdések e szempont mentén különíthetők el az Alkotmánybíróság által nem vizsgálható törvényességi kérdésektől”. {3076/2020. (III. 18.) AB határozat, Indokolás [20]–[22]}
- [64] Az indítványozó nem hivatkozott olyan szempontra, amely alapján az vizsgálható lenne, hogy a tanács összetételében történt változás olyan külső behatásra változott, amely befolyásolta a tanács összetételét, és hogy ez önkényes változást eredményezett az ügy elbírálásában. Pusztán arra hivatkozott, hogy a megváltozott összetételű tanács számára kedvezőtlen döntést hozott a JPE határozat alapján. Ezért ezen indítványi kérelem sem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadási követelményeknek.
- [65] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, illetve amely a megsemmisíteni kért bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolttá tenné. Ezért az itt vizsgált indítványi

kérelmek tekintetében nem áll fenn az Abtv. 29. §-ban meghatározott befogadhatósági feltétel.

[66] 7. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság – figyelemmel az Abtv. 27. § (1) bekezdésére, 29. §-ára, valamint 52. § (1b) bekezdés *b)*, *e)* és *f)* pontjára – megállapította, hogy az indítvány nem tartalmaz olyan indokot, ami alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét támasztaná alá, ezért azt az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése alapján és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, *f)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. április 23.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
előadó alkotmánybíró